

נוסח תימן

שלא צ'ים

זמני פניסת וציאת השבת

פרישה	כניסת	ציאת
שופטים	19:03	20:00
כי תצא	18:55	19:52
כי תבוא	18:47	19:42
נצבים	18:38	19:33

*לפי זמן ת"א
לזמן ירושלים יש להויריד
15 דקות לכניסת השבת
לזמן חיפה להויריד
9 דקות לכניסת השבת

לכבוד שבת
יום טוב

ירחון לחודש אלול התשע"ח ליצירה בשכ"ט לשטרות
העורך: שלמה מחפוד יצ"ו כתובת המערכת: רחוב הגר"א ו, רה"ע

מז"ר הגאון הגדול הרב שלום נגר שליט"א

תגובת ה' לקריאת הקרוב אליו כאל קריאת אחרים, אך גם תפלתו נשמעת.
התפלה - מזון רוחני לנפש

התפלה משמשת בתפקיד נוסף. האדם כידוע, מרכב מגוף ונשמה. הגוף מבשר ודם והנשמה 'חלק אלה ממעל'. כשם שהגוף אינו חי ללא מזון, כך גם הנפש אינה מתקיימת ללא סעד, ולכן צריך האדם להתעסק גם בעניני רוח, כי אז מתחזקות הנפש, שואבת קדשה ומסיפה להתקיים. אחד מזמנים אלו הוא זמן התפלה, באותה העת מתנתק האדם מן החומר, ועם קדשה וטהרה מתקרב אל אבינו שבשמים. כמאמר רבי יהודה הלוי (כוזרי, מאמר ג) "הסדר הזה מהנפש, כסדר המזון מהגוף. מתפלל לנפשו וזנון לגופו, ומתמדת עליו ברפת התפלה עד עת תפלה אחרת, כהתמדת לח סעודת היום עד שיעסד בלילה". אחי ורעי ובני עמי, תלמידים יקרים, בני אברהם יצחק ויעקב, עומדים אנו בימי חדש אלול אלו לקבל סעודה רוחנית גבוהה מאד מאד, ואתם הם הגבורים ששיח שפתותיהם נקי וזך לעמד לפני השם. שנה טובה.

מצב רבוא'י

פחה של תפלה

בפאתי יום השנה החדשה הבאה עלינו לטובה, בחדש הרחמים, אנו עומדים לפני מי שאמר והיה העולם, בחדש הסליחות הוא חדש הרחמים, הוא המקום לתפלתנו. התפלה לא רק בגדר "בקשה" לתפלה, יש בה גם משום הבעת תודה והכרה בנותן הצרכים לבן האדם. כאשר אדם מתפלל לאלהיו הוא גם מודה על חלקו, הוא מביע הכרת טובה על רכושיו, על שמחת חיו, על בריאותו וכו', שלא באו מאליהם אלא מאת ה' באו. ברפת "רופא חולי עמו ישראל" יש בה גם משום בקשה לרפוי תחלואנו וגם הבעת תודה על בריאותנו. ברפת "ברוך אתה ה' מקבץ נדחי עמו ישראל" משמעותה בקשה לאסוף הפזורה מארצות נכר, והודיה על ישוב שכבר הוקם, וכדומה בשאר הברכות.

ואף שרצון ה' שנהיה ונתפרנס, שהרי כך הסדיר את ארחות עולמו, חייבים אנו להודות לו על כל רגע מרגעי חיינו, ועל המזון שהמציא לדינו, שהרי גם בעת שנותנת האם את פרוסת הלחם לבנה, מדוע הוא צריך להודות לה הרי מטבע הדברים צריכה היא לספק לו מזון? אלא ודאי עושה היא כך מתקף היותה אמו ששולמו ובריאותו יקרים בעיניה, אך האם אין ראוי שנצפה לשמע מבנה מלת תודה? ה' בוראנו, ה' יוצרנו, ה' חפץ בחיינו הטובים ואנחנו מודים לו על כך ערב בקר וצהרים.

זמן לבקרת עצמית

ועוד תפקיד לתפלה. הגמרא במסכת סנהדרין (דף פב ע"ב) אומרת: "דכתיב ויעמד פינחס ויפלל" (תהילים קו), כפיכחל שעשה פלילות עם קונו". זמן התפלה אפוא הוא זמן משפט, עת לשפטה עצמית. המתפלל הוא הדין, הוא הנדון והוא העד. אדם לא יפנה אל רעהו ויבקשהו לגמל עמו חסד אם שעה קדם לכן צערו או הטרידו, כך לא יפנה איש לאלהיו בבקשת עזרה סיוע והצלחה אם מעשיו אינם ישרים בעיני ה'. ברגעים אלה בהם עומד האדם מול בוראו, עומד הוא מול עצמו, סוקר הוא במחשבותיו את דרכיו ומעשיו, תוהה על מעשיו ומתחרט, ואז אזר הוא עז לפנות אל יוצרו בבקשותיו. כי איך יוכל לבקש מזון

למחשיו הגופניים בעת אשר הוא פועל נגד רצון ה'? ואיך יזעק לעזרה מן המציקים לו כאשר הוא זורה קנאה וסנאה בין הבריות? אך משטרה האדם את עצמו, משהתחרט על מעשיו, אין שעה קשרה ורצויה יותר לזכות בסעד מנותן הסעד, עת רצון היא ובה ישע. "ואני תפילתי לך ה' עת רצון אלהים ברב חסדך ענני באמת ישעך" (תהילים סט, יד).

אמנם למדונו חז"ל, כי הקב"ה שומע גם תפלת חוטאים, כלומר אלו העומדים עדין בחטאים, אלו הפונים אליו בבקשה וכדו', ברור שאין תפלת בעל תשובה כתפלת החוטא, ואין

מצב סופרים

הסליחות באלול - התבונה קרה

שני מועדים נתיחדו לפיוטי זמנים נוראים: לילות אלול ושחרית של יום הכפורים. ככל בני קהלות המזרח משקימים יהודי תימן לילה לילה, מראש חדש אלול ועד ערב יום הכפורים, לאמירת סליחות (בפיהם 'אשמורות') בבתי כנסיות באשמרת הבקר. סליחות חדש אלול מבשרות את התקרבותם של ימי הדין, והן באות להקשיר את הקבבות לקראת ימים נוראים. אין לך שעה קשרה לאמירתן באשמורת האחרונה של הלילה, שהעולם שקט משאונו והמנונו, ונפשו של אדם פנויה להתחדות עם בוראה, לחשב חשבונה ולפשפש במעשיו. קריאת מזמורי תהלים לפני הסליחות, התחנונים והעתירה לכפרת העוונות בסליחות, הכניסו בלב היהודי תחושת חרדה של גברא הנקרא להתניב לדין לפני בוראו, בחייו ונשמתו בידו. מהר"ץ בהקדמתו לסליחות השפיל להביע רגשות אלו במילים: "ומי זה האיש מרגיש אשר לא ירגז ויאחזנו פלצות. שאם לפני מלך בשר ודם נביאו את דינו, הלא יחרד חרדה גדולה, וישית עצות בנפשו ובכל לבו: איך ובמה

יוכל להפטר לצאת חפשי בדינו. קל וחמר בן בנו של קל וחמר, מה יש לו לעשות כשיביאוהו למשפט לפני מלך המלכים הקב"ה, שופט כל הארץ, כי בא יום פקדו ודינו מגופו ומבניו וממונו, שהוא יודע תעלומות ואין צריך לפניו לא עדים ולא ראיה, שהכל גלוי לפניו ובין כל אדם יחשם, שראוי לחרד חרדה גדולה ויראה וירעד יבוא בו לומר: מה אעשה כי יקום אל וכי יפקד מה אשיבנו? ובכן בעיניו יראה ולבבו יבין ושוב ורפא לו". סליחות המתנות מירא גורלה של גולת ישראל ושיבונה בעמים שמשו את המתפללים, כצבור ויחידים. יחידים גלמו בהן תפלת יחיד על מצוקתם ועל סבלם האישי, על עניים ועל דחקם, על חלייהם ועל נגעי לבנם.

מאכלות ימין

שכונת אלגורקה

(על פי ספור קטנים שיצאו לאור בקרוב בספר "אגדות תימן")

אחת מהשכונות שברבע היהודי בצנעא נקראה בשם "אלגורקה" [=המחפרת]. בעקבות מעשה נבלה שנעשה על ידי אחד מן הפושעים המסוכנים, שהיה גר באחת מהשכונות הערביות בצנעא. הוא היה בא בכל ערב שבת, בזמן שכל היהודים נמצאים בבית הכנסת וקוראים שיר השירים, ומתפללים מנחה של יום ששי וערבית של שבת. והרי בדרך כלל בתימן הוסיפו מחל על הקדש, והיו הולכים מקדם ביום ששי לבית הכנסת.

הגנב היה מטפס על קירות החצר ונכנס למחסנים, גונב מספר עורות מעבדים, ויצא דרך השער הראשי של הבית. הוא עשה זאת כמה פעמים מבלי שאנשי הבית הרגישו בכך. אלא שהיו מבחינים כי חסרה כמות של עורות, ולא זו בלבד, אלא שבכל פעם היו חסרים יותר. בבית אף פעם לא נמצאו סימני פריצה, מפני שהגנב היה נכנס דרך החצר שמאחורי הבית ולא משאיר עקבות אחריו.

כאשר הבינו שזה מעשה ידי גנב, החליטו הבעלים להשאיר בסתר בבית, כדי לגלות כיצד מתבצעת הגנבה. לאחר שראו כמו עיניהם איך פועל הגנב, התעצו ביניהם והגיעו לכלל החלטה שחייבים להפטר מגנב זה ללא רחמים, שכן בצע את זממו בעצם יום שבת קדש, ואם יראה שהדבר מצליח בידו - משיך בכך לעולם. ובכן החליטו לחפר בור עמוק לפני השער הראשי של הבית שדרכו היה הגנב יוצא, כדי שלא תהיה לו שום אפשרות לטפס ולצאת ממנו. את הבור כסו במחצלת קש וקליה פזרו עפר, כדי שהגנב לא ישים לב לבור. הדבר מן המחסנים אל שער החצר היה חשוכה, והבור נחפר בצורה שלא היה סכוי להבחין בו.

אנשי הבית הכינו אבנים רבות, ונחו לגנב שיצא מהבית עם העורות ויפל לתוך הבור, והם יזרקו עליו את האבנים ויכסו את הבור בעפר. וכך היה. הגנב הגיע ונפל לבור, וזרקו עליו אבנים, ואחרי זה כסו את הבור בעפר וקברו אותו חי, והכל בחזרה לבית הכנסת.

פושע זה היה גנב ידוע ומפורסם בצנעא; מדי פעם בפעם היה נתפס ויושב בבית הסהר, אך בצאתו משם היה חוזר לסורו הרע. פעם כשנתפס והובא לפני השופט קשהא לבוש בגדים יפים והופעתו מכבדת, נשאל על ידי השופט: "מדוע אתה חוזר כל פעם לסוהר ונתפס בכל פעם על גנבה?" ענה לו הפושע: "אדוני השופט, אני מבטיחך שאם תצטרך גם אתה תגנב".

המשטרה היתה מרצה שהגנב נעלם, ולא עשתה שום מאמץ לגלותו. מכאן ואילך קראו היהודים לשכונה זו "אלגורקה" - על שם הבור ששמנו לגנב.

הפלה הנפער וחמור השופט

מעשה בגוי פלח שישב על עץ והתחיל כורת ענף. עבר יהודי ליד העץ ואמר לפלח: "סופך שתפל יחד עם הענף".

"מזון לך כי אפל?" שאל הפלח.

"מישיבתך אני יודע כי נפל תפל" השיב היהודי.

לא הבין הפלח את אזהרת היהודי, הוסיף לשבת בקצה העץ ולכרות בגרון עד שנפל לארץ יחד עם הענף שעליו ישב. כשקם שלם ובריא אמר הפלח לעצמו: "יהודי זה שידע כי סופי לפל, יודע בודאי גם את יום מותי". דף אחרי היהודי, השיגו ואמרו לו: "בבקשה מקדף אמר לי מה הוא היום שבו אמות?" - "אינני יודע" השיב היהודי.

לא נכון הדבר, מי שידע כי יתיד אני לפל מן העץ יודע גם באיזה יום אמות, אמר הפלח. לא הועילו דברי ההסבר של היהודי שבהם נסה להסביר לפלח כי כל הכוונה ענף שעליו הוא יושב סופו לפל. והפלח באחת: "אמר לי מה הוא היום שבו אמות, ולא הרג אהרן". כשראה היהודי שאין מנוס, אמר: "ביום שחמורך ינער געירות בלתי פוסקות מת תמות". אמר לו הפלח: "לב תודות", ושיניהם הלכו לדרכם.

יום אחד קשהיה הפלח בדרך לשוק, התחיל חמורו נוער געירות ממשיכות, הפסיק הפלח נסיעתו, חפר בור לעצמו ושכב בו. הבור היה באמצע הדרך ובני אדם עוברים ושבים בה. אמרו לו: "מדוע תישכב כאן?" והיה הפלח משיב לכל אחד: "לך לך כי אני מת".

עבר שם שוטר ערבי, שמע את תשובת הפלח השוכב בבור ואמר לו: "קום וקח לדרךך, ואל תפריע לבני אדם בתנועתם". השיב לו הפלח: "אינני זז מכאן כי כבר מת".

האיקד יודע? אמר לו השוטר, "כלנו מתנו, אך כבר קמנו מקברותינו כי מי תחית המתים הגיעו. כששמע הפלח את דברי השוטר, שמח שמחה גדולה, קם מקברו ושאל את השוטר: "היכן חמורך?" השיב השוטר: "אינני יודע".

תפס הפלח ביד השוטר ואמר לו: "אתה יודע היכן הוא, אם לא תחזיר לי את חמורי אהרן". והשוטר היה בודד בדרך ונשק אין בידו. התעשת השוטר, בדה מלבו ואמר: "כאשר קמו כל המתים מקברותיהם נעשה חמורך שופט בבית הדין".

האמין הפלח הפסיל לשוטר. מה עשה, לקח מספוא ושם אותו בתוך שק, ואת השק העמיס על שכומו והלך לבית המשפט. כשנכנס לשם, נראה את השופט יושב בדיון, לקח מן המספוא וזרק אותו לחמור - שהפך עם תחית המתים לשופט - ואמר: "ודאי רעב אתה".

האנשים שהיו נוכחים בבית הדין נדהמו מן המעשה והדבורים, ושאלו אותו: "למה עשית כך?" - שופט זה הוא חמורך? השיב הפלח, "כשקמנו אני והוא יחד אתכם בתחית המתים נעשה הוא לשופט, עכשיו באתי לקחתו אלי כי חמורי הוא".

אמנם כלנו קמנו געירות ה' מקברותינו, כי בא המשיח, אבל גם בימות המשיח אין חמור יכול לשמש שופט לבני אדם" ענו כלם יחדיו ואמרו.

פיצוח וששסוּס

חפשו בתוך התפוזות את שמותיהן של בתי הכנסת שהיו בצנעא בדור האחרון, הקיפו בתוך התפוזות, שלחו ואולי תזכו...

אלאוסטא, אלשיך, בדיחי, ג'ופא, ג'מל, ג'רשי, ד'מארי, הפדרש, חבארה,

ח'אג'י, טירי, בית יצחק, בחלאני, כסאר, מסורי, מסר, סיאני, עואצי,

עזירי, ערק, פנחס, צאלח, צעדי, קאפח, ר'עאני, שמעון, שרעבי, תנעמי.

ב	ד	י	י	ח	י	ד	ב	י	ת	י	צ	ח	ת	מ	ס	ו	ר	ה	ג
ג	ר	ד	י	י	ר	י	ד	י	י	כ	ע	פ	נ	ס	ג	ד	ס	ז	ז
מ	כ	ע	ט	ש	י	ר	י	ב	ת	ד	ד	א	ע	י	ר	פ	ט	פ	
ל	ח	צ	ו	ל	ט	ו	ח	י	ר	י	מ	ק	י	ח	ב	א	ר	ה	א
ש	ל	א	ל	א	ו	ס	ט	ר	צ	ח	צ	ח	מ	מ	נ	ס	ח	ע	פ
ר	א	ל	ש	ע	ו	צ	ו	ב	י	נ	א	ל	ח	כ	ע	כ	ח	ל	נ
ע	י	ג	ח	ש	ר	ס	ב	ז	ד	ר	ה	ש	ק	א	פ	נ	י	א	י
ב	נ	מ	ר	ג	מ	מ	ע	ו	ד	מ	ר	כ	ס	א	ח	ת	ט	ח	
ה	ד	ד	ט	י	ר	ע	ו	ז	ר	ו	ש	ע	ע	כ	י	ר	ו	ס	מ
ג	מ	ד	י	צ	ח	ק	ו	מ	י	ק	ר	ב	כ	ס	י	ע	מ	ו	ס
ה	א	ש	ר	א	ר	י	מ	נ	י	ב	ד	י	ס	א	ר	ש	י	א	ו
נ	ר	ד	י	ר	י	ע	א	נ	י	ר	צ	א	ל	ח	ג	ר	ל	ל	ר
ג	י	ק	ב	י	ת	י	ר	ה	ר	י	ז	ע	ש	ס	נ	י	ש	א	ר
ל	ט	ש	פ	נ	ס	ח	י	ג	א	ג	ח	ר	ד	ר	י	פ	ב	מ	י

זוכה החודש היקר הנעים אביאל עובדיה הי"ו מראש העין בין הפותרים נכונה יגרל מכוואט מפאר, את הפתרונות יש לשלח לשמואל מחפוד - הגר"א 1 ראש העין. נתן לממש את הזכייה ב"נוסח תימן" ביריבונים 26 בגי ברק.

האכה ואנהא

אשמורות

בחדש אלול נוהגים לקום באשמורת, לומר סליחות ותחנונים, מתחלת חדש אלול ועד יום הכפורים. בזמן זה של אשמורת הבקר הקב"ה שט בסוף הלילה בעולם הזה, וזו עת רצון.

בתחלת ארבעים הימים הללו עלה משה רבנו ל"ה להר סיני בפעם השלישית, ויחד עם הלוחות השניים ביום הכפורים, ועל פני ימים אלו הם ימי רצון.

בסליחות של חדש אלול, עד כ"ח לחדש, תוקעים בשופר לאחריהם. והטעם, שפאשר עלה משה רבנו בראש חדש לקבל את הלוחות השניות, העבירו שופר במחנה, להכריז "משה עלה להר", כדי שלא יטעו עוד אחר עבודה זרה, כמו שעשו בראשונה, שטעו בחשבון ועשו העגל. ואם כן, על ידי אותו שופר נתעלה ה' יתברך ונתירא, שנמנעו ישראל מלחטא. ועל זה נאמר, עלה אלהים בתרועה (שתי"ל זיתים)

אשמורות

ספר אשמורות (סליחות) לימי הרחמים,

ערוך בצורה נפלאה ללא דיאלוגים,

באותיות מאירות עיניים,

בנוסח שאמו או בלדי.

בנוסח בלדי מושלם פירוש "עץ חיים"

למהרי"ץ צוק"ל.

בכריכה קשה מפוארת.

גודל ספר 22 ס"מ x 15 ס"מ

במהדור של: 12 ש"ח

במקום: 22 ש"ח

המבצע מוגבל לתקופות פרסום ולא למשקמים וחדש אלול התשע"ח בלבד, עד גמר דמיאל.

* ספרים * טריות * דיסקים * לבוש תימני * גריל לפיתות * פלטה מתקפלת לשבת ועוד.

רחוב בירנבוים 26, בני-ברק א' ה': 10:00-21:00, יום ו': 9:00-13:00

טל: 053-3336661 03-6781444 www.nosachteiman.co.il

אלול לחודש אלול